

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ของเกษตรกรตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 144 ราย โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนคือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร โดยการใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยการใช้สถิติค่าทดสอบไคสแควร์ และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาของเกษตรกรในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย โดยการใช้สถิติค่าร้อยละ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่

เพศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 95.1 เป็นเพศชาย และมีเพียงเล็กน้อยร้อยละ 4.9 เป็นเพศหญิง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงเพศของเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	137	95.1
หญิง	7	4.9
รวม	144	100

อายุ

เกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอรี่ส่วนใหญ่ร้อยละ 37.5 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี รองลงมาคือเกษตรกรในกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.8 กลุ่มอายุ 51 ปี ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 17.4 ส่วนเกษตรกรกลุ่มต่ำกว่า 30 ปี มีน้อยที่สุด คือร้อยละ 8.3 ซึ่งเกษตรกรที่มีการสำรวจมีอายุต่ำสุด 17 ปี และอายุมากที่สุด 69 ปี อายุโดยเฉลี่ย 42.20 ปี และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.74 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอรี่

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน คน	ร้อยละ
30 และต่ำกว่า 30	12	8.3
31 - 40	53	36.8
41 – 50	54	37.5
51 ปีขึ้นไป	25	17.4
รวม	144	100

อายุต่ำสุด 17 ปี

อายุสูงสุด 69 ปี

อายุเฉลี่ย 42.20 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.74

ระดับการศึกษา

เกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอรี่ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.6 มีระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาร้อยละ 27.1 เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ 7 และร้อยละ 8.3 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเท่ากับเกษตรกรมีระดับ

การศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ร้อยละ 8.3 เช่นกัน ส่วนเกษตรกรจำนวนน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 0.7 มีระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอร์รี่

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	12	8.3
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	80	55.6
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ 7	39	27.1
จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	12	8.3
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1	0.7
รวม	144	100

ประสบการณ์ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตอเบอร์รี่

เกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอร์รี่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.4 มีประสบการณ์ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตอเบอร์รี่อยู่ในระหว่าง 6 - 10 ปี รองลงมาคือเกษตรกรที่มีประสบการณ์ระหว่าง 11 - 15 ปี คือร้อยละ 26.4 เกษตรกรที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปีมีร้อยละ 14.6 ส่วนเกษตรกรที่มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 7.6 โดยเกษตรกรมีประสบการณ์น้อยที่สุดคือ 1 ปี และมีประสบการณ์มากที่สุด 20 ปี ประสบการณ์โดยเฉลี่ย 9.80 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.98 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่

ประสบการณ์ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 5	21	14.6
6 - 10	74	51.4
11 - 15	38	26.4
16 ปีขึ้นไป	11	7.6
รวม	144	100

ประสบการณ์น้อยที่สุด 1 ปี

ประสบการณ์เฉลี่ย 9.80

ประสบการณ์มากที่สุด 20 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.98

พื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 63.2 มีขนาดพื้นที่เพาะปลูกสตรอเบอร์รี่ต่ำกว่า 2 ไร่ รองลงมาร้อยละ 34.0 มีขนาดพื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 2.1 - 4 ไร่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 2.1 มีพื้นที่เพาะปลูกระหว่าง 4.1 - 6 ไร่ และเกษตรกรที่มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.7 ที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด 8 ไร่ เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกสตรอเบอร์รี่มากที่สุด 8 ไร่ พื้นที่น้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 2 ไร่ พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 2.28 ไร่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.11 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ขนาดพื้นที่เพาะปลูกสตรอเบอร์รี่

ขนาดพื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2 และต่ำกว่า 2	91	63.2
2.1 – 4	49	34.0
4.1 – 6	3	2.1
6 ไร่ขึ้นไป	1	0.7
รวม	144	100

ขนาดพื้นที่เพาะปลูกน้อยที่สุด 0.5 ไร่   พื้นที่เฉลี่ย 2.28 ไร่
ขนาดพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด 8 ไร่   ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.11

รายได้รวมของเกษตรกร (ในระยะเวลา 1 ฤดูกาลปลูก)

ในส่วนรายได้ซึ่งเป็นรายได้รวมโดยไม่หักต้นทุนการผลิต พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 41.7 มีรายได้ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท รองลงมาร้อยละ 40.9 มีรายได้ต่ำกว่า 50,000 บาท และเกษตรกรร้อยละ 11.1 มีรายได้ระหว่าง 100,000 – 150,000 บาท เกษตรกรร้อยละ 3.5 มีรายได้รวมระหว่าง 150,001 – 200,000 บาท เกษตรกรส่วนน้อย ร้อยละ 2.8 มีรายได้มากกว่า 200,001 ขึ้นไป โดยเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำสุด 5,000 บาท เกษตรกรที่มีรายได้สูงสุด 250,000 บาท รายได้เฉลี่ย 71,901.25 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 47,727.55 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 รายได้รวมของเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอร์รี่

รายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50,000	59	40.9
50,001 – 100,000	60	41.7
100,001 – 150,000	16	11.1
150,001 – 200,000	5	3.5
200,001 ขึ้นไป	4	2.8
รวม	144	100

รายได้รวมต่ำสุด 5,000 บาท

รายได้เฉลี่ย 71,901.25 บาท

รายได้รวมสูงสุด 250,000 บาท

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 47,727.55 บาท

แหล่งเงินทุน

จากการศึกษาพบว่า แหล่งเงินทุนที่เกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอร์รี่ใช้ในการลงทุน ส่วนใหญ่ร้อยละ 52.8 ใช้ทุนส่วนตัว และร้อยละ 47.2 ใช้ทุนจากการกู้ยืมจากแหล่งอื่น เช่น เพื่อนบ้าน ธนาคาร และสหกรณ์การเกษตร (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แหล่งเงินทุนที่เกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอรี่ใช้ในการลงทุน

แหล่งเงินทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กู้ยืม	68	47.2
- ธนาคาร (ธกส.)	36	52.95
- สหกรณ์การเกษตร	30	44.11
- เพื่อนบ้าน	2	2.94
ใช้ทุนส่วนตัว	76	52.6
รวม	144	100

การติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ตลอดฤดูกาลปลูกสตอเบอรี่ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.3 ได้พบกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นจำนวน 1 – 2 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 32.6 ไม่เคยได้พบปะกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเลย และเกษตรกรร้อยละ 21.5 ได้พบกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 5 – 6 ครั้ง และ 7 ครั้งขึ้นไป ตามลำดับโดยจำนวนครั้งที่เกษตรกรพบปะเจ้าหน้าที่น้อยที่สุดเพียง 1 ครั้ง จำนวนครั้งที่เกษตรกรพบปะเจ้าหน้าที่มากที่สุด 8 ครั้ง เฉลี่ยเกษตรกรได้พบเจ้าหน้าที่ 2.37 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.36 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จำนวนครั้งที่เกษตรกรพบปะเจ้าหน้าที่ (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยพบเลย	47	32.6
1 - 2	58	40.3
3 - 4	31	21.5
5 - 6	5	3.5
7 ครั้งขึ้นไป	3	2.1
รวม	144	100

จำนวนครั้งที่เกษตรกรพบปะเจ้าหน้าที่น้อยที่สุด 1 ครั้ง

จำนวนครั้งที่เกษตรกรพบปะเจ้าหน้าที่มากที่สุด 8 ครั้ง

เฉลี่ยจำนวนครั้งที่เกษตรกรพบปะเจ้าหน้าที่ 2.37

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.36

แหล่งข่าวสาร

เกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอร์รี่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู
สตอเบอร์รี่มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 69.4 จากเพื่อนบ้านซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ
Beal and Bohlen 1957 คือ เมื่อเกษตรกรได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู
แล้ว เพื่อนบ้านจะมีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 64.6 จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการ
เกษตร เกษตรกรร้อยละ 53.5 รับรู้ข่าวสารจากร้านขายสารเคมี เกษตรกรร้อยละ 51.4
รับรู้ข่าวสารจากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ส่วนแหล่งข่าวที่เกษตรกรรับรู้ข่าวสารได้น้อย
เพียงร้อยละ 11.1 และ 10.4 คือจากโทรทัศน์และวิทยุตามลำดับ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แสดงแหล่งข่าวสารที่เกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอร์รี่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตอเบอร์รี่

แหล่งข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อนบ้าน	100	69.4
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	93	64.6
ร้านขายสารเคมี	77	53.5
เอกสารสิ่งพิมพ์	74	51.4
โทรทัศน์	16	11.1
วิทยุ	15	10.4

หมายเหตุ : เกษตรกรรับรู้ข่าวสารได้มากกว่า 1 แหล่ง

จำนวนการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูสตอเบอร์รี่

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 92.4 มีการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูสตอเบอร์รี่มากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 6.2 มีการฉีดพ่นระหว่าง 5 –10 ครั้ง และร้อยละ 1.4 ฉีดพ่นระหว่าง 1 – 5 ครั้ง (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 การนึกพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรู สตรอเบอรี่

จำนวนการนึกพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5	2	1.4
6-10	9	6.2
11 ครั้งขึ้นไป	133	92.4
รวม	144	100

ระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย

ในการทดสอบความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย โดยการพิจารณาจากการตอบคำถามของเกษตรกรในส่วนของความรู้ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ พบว่าข้อความที่เกษตรกรส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้อง ร้อยละ 99.3 คือ “ก่อนตัดสินใจใช้สารเคมีควรสำรวจชนิดและปริมาณของศัตรูสตรอเบอรี่ก่อน” และ “เมื่อท่านตรวจพบโรคใบจุดขนาดในแปลงปลูกสตรอเบอรี่ ท่านควรนึกพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา” ส่วนข้อความที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องรองลงมา ร้อยละ 98.6 คือ “การกำจัดวัชพืชในแปลงสตรอเบอรี่จะช่วยลดปัญหาการระบาดของโรคและแมลงสตรอเบอรี่ได้” สำหรับข้อความที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 57.6 คือ “การป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ไม่มีวิธีอื่นนอกจากการใช้สารเคมีเพียงอย่างเดียว” (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนร้อยละของเกษตรกร ที่ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อมูลความรู้การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย

คำถาม	เกษตรกรที่ตอบถูก		เกษตรกรที่ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ไม่มีวิธีอื่นนอกจากใช้สารเคมีเพียงอย่างเดียว	83	57.6	61	42.4
2. การกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกสตรอเบอรี่จะช่วยลดปัญหาการระบาดของโรคและแมลงสตรอเบอรี่ได้	134	93.1	10	6.9
3. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยทั่วไปแยกเป็นสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงสารป้องกันกำจัดโรคพืชและสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช	142	98.6	2	1.4
4. ก่อนการตัดสินใจใช้สารเคมีควรสำรวจชนิดและปริมาณของศัตรูสตรอเบอรี่ก่อน	143	99.3	1	0.7
5. เมื่อท่านตรวจพบโรคใบจุดระบาดในแปลงปลูกสตรอเบอรี่ท่านควรฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา	143	99.3	1	0.7
6. สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราสามารถใช้ฉีดพ่นป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชได้	108	75.0	36	25
7. การทำลายของเพลี้ยอ่อนทำให้เกิดโรคใบหงิกในสตรอเบอรี่	137	95.1	7	4.9

คำถาม	เกษตรกรที่ตอบถูก		เกษตรกรที่ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8. อ่านฉลากทุกครั้งก่อนใช้สารเคมีจะช่วยให้ใช้ได้ถูกต้อง	137	95.1	7	4.9
9. การผสมสารเคมีฉีดพ่นจะต้องเพิ่มอัตราความเข้มข้นมากกว่าคำแนะนำในฉลากเพราะทำให้ควบคุมศัตรูพืชได้ดีขึ้น	92	97.2	52	36.1
10. พืชของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชเข้าสู่ร่างกายมนุษย์ได้ 3 ทาง คือ จมูก ปาก ผิวหนัง	140	97.2	4	2.8
11. ในการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงทิศทางลม	109	75.7	35	24.3
12. ขณะฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชสามารถสูบบุหรี่ได้	140	97.2	4	2.8
13. ภาชนะบรรจุสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ใช้หมดแล้วควรแยกฝังและเผาให้ห่างไกลจากบ้านและสัตว์เลี้ยง	141	97.9	3	2.1
14. อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการฉีดพ่นสารเคมีเหมาะที่จะเก็บไว้ภายในบ้านเพราะกลัวหาย	98	68.1	46	31.9
15. การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัยจะต้องใช้ให้เหมาะสมกับเวลาและชนิดของศัตรูสตรอเบอรี่	113	78.5	31	21.5

ในส่วนระดับความรู้ของเกษตรกร เกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู สตรอเบอร์รี่อย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 61.8 มีความรู้เกี่ยวกับ การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่สูง (ระดับคะแนน 13 – 15 คะแนน) และ เกษตรกรร้อยละ 38.2 มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่ต่ำ (ระดับคะแนน 9 – 12 คะแนน) โดยเกษตรกรได้คะแนนน้อยที่สุด 9 คะแนน เกษตรกร ที่ได้คะแนนมากที่สุด 15 คะแนน คะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู สตรอเบอร์รี่เฉลี่ย 12.93 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.57 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 แสดงระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู สตรอเบอร์รี่

ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความรู้สูง (13 – 15 คะแนน)	89	61.8
ระดับความรู้ต่ำ (9 – 12 คะแนน)	55	38.2
รวม	144	100

คะแนนต่ำสุด 9 คะแนน
คะแนนสูงสุด 15 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย 12.93 คะแนน
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.57

ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอร์รี่ที่มีต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่อย่างถูกต้องปลอดภัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอร์รี่ที่มีต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่อย่างถูกต้องปลอดภัย โดยการพิจารณาถึงการตอบคำถามในส่วน of ข้อมูลความคิดเห็นของเกษตรกรป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่ พบว่าเกษตรกรที่มีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวเห็นด้วยอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเท่ากับ 2.49 สำหรับข้อความที่เกษตรกรตอบได้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด (เห็นด้วย) คือ “การอ่านฉลากคำแนะนำการใช้สารเคมีอย่างเข้าใจก่อนใช้จะทำให้ใช้อย่างถูกต้องปลอดภัย” (ค่าเฉลี่ย 2.99) โดยเกษตรกรที่ตอบเห็นด้วยร้อยละ 98.6 ไม่แน่ใจร้อยละ 1.4 ข้อความที่เกษตรกรตอบได้ค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง (ไม่แน่ใจ) คือ “การเก็บผลผลิตสตรอเบอร์รี่หลังฉีดพ่นสารเคมีต้องทิ้งระยะเวลานานเกิน 7 วัน ถึงจะปลอดภัย” (ค่าเฉลี่ย 2.18) โดยเกษตรกรที่ตอบเห็นด้วยร้อยละ 55.6 ไม่แน่ใจร้อยละ 6.9 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 37.5 ในขณะที่ข้อความที่เกษตรกรตอบได้ค่าเฉลี่ยในระดับต่ำสุด (ไม่เห็นด้วย) ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่อย่างถูกต้องปลอดภัย คือ “การเลือกใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่ที่มีราคาสูงจะไม่เป็นอันตรายต่อคนและสัตว์” (ค่าเฉลี่ย 1.49) โดยเกษตรกรที่ตอบเห็นด้วยร้อยละ 13.9 ไม่แน่ใจร้อยละ 21.5 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 64.6 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเกษตรกรในการใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย

ข้อความ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	แปล ความ หมาย
	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็น ด้วย จำนวน (ร้อยละ)		
1. การป้องกันกำจัดศัตรู สตรอเบอรี่ให้ได้ผลและมี ประสิทธิภาพจะต้องทำ หลายๆ วิธีรวมกัน วิธีกล เขตกรรมชีววิธีและการ ใช้สารเคมี	135 (93.8)	6 (4.2)	3 (2.0)	2.92	เห็นด้วย
2. การผสมสารเคมีฉีดพ่น ทุกครั้งต้องผสมตาม อัตราคำแนะนำกำหนด	122 (84.7)	10 (6.9)	12 (8.3)	2.76	เห็นด้วย
3. สักรวจแปลงปลูกสตรอ- เบอรี่ทุกครั้งก่อนตัดสิน ใจฉีดพ่นสารเคมี	141 (97.9)	3 (2.1)	- -	2.98	เห็นด้วย
4. การอ่านฉลากคำแนะนำ การใช้สารเคมีอย่างเข้าใจ ก่อนการใช้จะทำให้ใช้ได้ อย่างถูกต้องและปลอดภัย	142 (98.6)	2 (1.4)	- -	2.99	เห็นด้วย

ข้อความ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	แปล ความ หมาย
	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)		
5. การเลือกซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ต้องคำนึงถึงวันผลิต	140 (97.2)	4 (2.8)	- -	2.97	เห็นด้วย
6. การเลือกใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ที่มีราคาถูกจะไม่เป็นอันตรายต่อคนและสัตว์	20 (13.9)	31 (21.5)	93 (64.6)	1.49	ไม่เห็น - ด้วย
7. การฉีดพ่นสารเคมีทุกครั้งเกษตรกรต้องอยู่เหนือลมเสมอ	138 (95.8)	6 (4.2)	- -	2.96	เห็นด้วย
8. ในการฉีดพ่นสารเคมีทุกครั้งเกษตรกรจำเป็นต้องสวมเสื้อผ้ามิดชิด	67 (42.5)	5 (3.5)	72 (50.5)	1.97	ไม่แน่ใจ
9. การผสมสารเคมีในการฉีดพ่นป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ควรปฏิบัติตามคำแนะนำในฉลากอย่างถูกต้องทุกครั้ง	135 (93.7)	8 (5.6)	1 (0.7)	2.93	เห็นด้วย

ข้อความ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	แปล ความ หมาย
	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)		
10.การพ่นสารเคมีป้องกัน กำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ สามารถพ่นได้ทุกเวลาไม่ ว่าร้อนหรือลมแรง	33 (22.9)	10 (6.9)	101 (70.1)	1.53	ไม่เห็น - ด้วย
11.สารเคมีเก็บไว้ในที่ร่มและ อากาศถ่ายเทได้สะดวกจะ ทำให้รักษาคุณภาพของ สารเคมีจะได้นานขึ้น	108 (75.0)	31 (21.5)	5 (3.5)	2.72	เห็นด้วย
12.ถึงพ่นสารเคมีเก็บไว้ภายใน บริเวณบ้านจะไม่เป็น อันตรายเพราะล้างสะอาด แล้ว	33 (22.9)	26 (18.1)	85 (59.0)	1.64	ไม่เห็น- ด้วย
13.การฟุ้งหรือเผาภาชนะที่ บรรจุสารเคมีที่ใช้หมด แล้วจะช่วยลดมลพิษต่อ สภาพแวดล้อม	123 (85.4)	13 (9.0)	8 (5.6)	2.79	เห็นด้วย
14.การเก็บผลผลิตสตรอเบอรี่ หลังฉีดพ่นสารเคมีต้องทิ้ง ระยะเวลานานเกิน 7 วัน ถึงจะปลอดภัย	80 (55.6)	10 (6.9)	54 (37.5)	2.18	ไม่แน่ใจ

ข้อความ	ความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	แปล ความ หมาย
	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)		
15. การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัยช่วยเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น	83 (57.6)	56 (38.9)	5 (3.5)	2.51	เห็นด้วย
รวม	-	-	-	2.49	เห็นด้วย

การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่อย่างถูกต้องและปลอดภัย

จากการศึกษาการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่อย่างถูกต้องและปลอดภัยเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอร์รี่ โดยการพิจารณาถึงการตอบคำถามในส่วนของข้อมูลในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่อย่างถูกต้องและปลอดภัยพบว่าข้อความที่เกษตรกรส่วนใหญ่ตอบคำถามได้ถูกต้องทุกคน คือ “ อ่านฉลากและคำแนะนำก่อนการผสมสารเคมีทุกครั้ง ” ส่วนข้อความที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องรองลงมาร้อยละ 98.61 คือ “ การฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่เกษตรกรต้องปฏิบัติในช่วงเช้าหรือเย็น ขณะไม่มีลมแรง ” และ “ ทุกครั้งที่เกษตรกรนำผู้ป่วยที่ได้รับพิษจากสารเคมีไปหาหมอเกษตรกรต้องนำภาชนะบรรจุสารเคมีไปด้วย ” สำหรับข้อความที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 54.17 คือ “ การเก็บผลผลิตสตรอเบอร์รี่หลังฉีดพ่นสารเคมีเกษตรกรทิ้งระยะเวลาตามคำแนะนำในฉลาก ” (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องและปลอดภัย

ข้อความ	เกษตรกรที่ปฏิบัติ ถูกต้อง		เกษตรกรที่ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำนอ่านฉลากและคำแนะนำก่อนการผสมสารเคมีทุกครั้ง	144	100	-	-
2. ในการผสมสารเคมีฉีดพ่น ท่านจะผสมในอัตรามากกว่าคำแนะนำเสมอ เพราะกลัวจะไม่ได้ผล	97	67.36	47	32.64
3. การผสมสารเคมี ท่านใช้มือกววแทนไม้	134	93.06	10	6.94
4. ท่านเลือกใช้สารเคมีที่มีพิษตกค้างนาน ๆ ฉีดพ่นสตรอเบอรี่ในช่วงใกล้เก็บเกี่ยวผลผลิต	110	76.39	34	23.61
5. การฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ ท่านต้องปฏิบัติในช่วงเช้าหรือเย็น ขณะลมไม่แรง	142	98.61	2	1.39
6. ในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีทุกครั้ง ถ้าท่านกระหายน้ำ สามารถค้มได้ทันที	108	75.00	36	25.00
7. หลังปฏิบัติการฉีดพ่นสารเคมีทุกครั้ง ท่านต้องรีบอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที	140	97.22	4	2.78

คำถาม	เกษตรกรที่ปฏิบัติ ถูกต้อง		เกษตรกรที่ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8. สารเคมีที่ผสมแล้วฉีดไม่หมด ท่านสามารถเก็บไว้ฉีดพ่นครั้งต่อไปได้	104	72.22	40	27.78
9. ภาชนะบรรจุสารเคมี เมื่อใช้หมดแล้ว ท่านควรทิ้งลงแหล่งน้ำข้าง ๆ สวน	105	72.92	39	27.08
10. เครื่องพ่นและสารเคมี ท่านเก็บไว้ใต้ถุนบ้านหรือห้องครัว	113	78.47	31	21.53
11. เมื่อท่านเกิดอาการหน้ามืด ใจสั่น ขณะฉีดพ่นสารเคมี ท่านต้องหยุดพักสักครู่แล้วพ่นต่อ	93	64.58	51	35.42
12. เมื่อท่านพบเห็นเพื่อนบ้านเป็นลมขณะฉีดพ่นสารเคมี ท่านนำผู้ป่วยออกจากพื้นที่ทันที	139	96.53	5	3.47
13. ทุกครั้งที่ท่านนำผู้ป่วยที่ได้รับพิษจากสารเคมีไปหาหมอ ท่านจะต้องนำภาชนะบรรจุสารเคมีไปด้วย	142	98.61	2	1.39
14. การเก็บผลสตรอเบอรี่หลังฉีดพ่นสารเคมี ท่านทิ้งระยะเวลาตามคำแนะนำในฉลาก	78	54.17	66	45.83
15. ท่านฉีดพ่นสารเคมีที่มีราคาถูก ท่านสามารถเก็บผลผลิตจำหน่ายก่อนกำหนดได้	141	97.92	3	2.08

ในส่วนข้อมูลการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องและปลอดภัย พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 66.0 มีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยมาก (ระดับคะแนน 13 – 15 คะแนน) และเกษตรกรร้อยละ 34.0 มีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องปลอดภัยน้อย (ระดับคะแนน 5 – 12 คะแนน) โดยเกษตรกรที่ได้คะแนนมากที่สุด 15 คะแนน เกษตรกรได้คะแนนน้อยที่สุด 5 คะแนน คะแนนข้อมูลการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยเฉลี่ย 12.42 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.32 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 แสดงระดับข้อมูลการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย

ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับคะแนนสูง (13 – 15 คะแนน)	95	66.00
ระดับคะแนนต่ำ (5 – 12 คะแนน)	49	34.00
รวม	144	100

คะแนนต่ำสุด 5 คะแนน

คะแนนสูงสุด 15 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย 12.42 คะแนน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.32

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยการใช้สถิติไคสแควร์ได้แก่ ข้อมูลเพศ การศึกษา แหล่งเงินทุน กับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย และการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ด้วยการใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ได้แก่ อายุ รายได้รวม พื้นที่ปลูกสตรอเบอรี่ ประสิทธิภาพในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ ความรู้ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ แหล่งรับข่าวสารและการพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพื่อรับรู้อำนาจแนะนำในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ กับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลปรากฏดังนี้

1. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่าเพศของเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 กล่าวได้ว่าเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่ไม่ว่าเพศหญิงหรือชายมีการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย ไม่มีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเพศกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู
สตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย (N) = 144

เพศ	การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย		
	ถูกต้องน้อย	ถูกต้องมาก	รวม
ชาย	47 (34.3)	90 (65.7)	137 (95.1)
หญิง	2 (28.6)	5 (71.4)	7 (4.9)
รวม N =	49 (34.0)	95 (66.0)	144 (100.0)

หมายเหตุ ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ค่าสถิติ $X^2 = 0.09758$

ระดับนัยสำคัญ = 0.75476

NS (Non Significance) = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น = 0.05

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย โดยใช้ค่าทดสอบไคสแควร์ พบว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่ตามกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ตามตารางที่ 17 แสดงว่าเกษตรกรที่มีระดับความรู้ขั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่ามีการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยมากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการศึกษาพบว่าสาเหตุเนื่องมาจากเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำจะมีความรู้ในเรื่องชนิดของสารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ค่อนข้างน้อยชนิด และมักจะเป็นเกษตรกรที่เชื่อฟังตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มาให้คำแนะนำเป็นหลักในการปฏิบัติ ไม่ชอบการทดลองใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่และเทคนิควิธีการใช้ใหม่ ๆ ซึ่งแตกต่างกับเกษตรกรที่มีการศึกษาสูงชอบแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ มาทดสอบทดลองอยู่ตลอดเวลา เช่น ทดลองสารเคมีที่มีการโฆษณาใหม่และมักจะไม่เชื่อตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จนกว่าจะทดสอบว่าได้ผลจึงทำให้การปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักความถูกต้องปลอดภัยมากนัก

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู
สตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย

ระดับการศึกษา	การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย		
	ถูกต้องน้อย	ถูกต้องมาก	รวม
ประถมศึกษาปีที่ 4 และต่ำกว่า	20 (21.7)	72 (78.3)	92 (63.9)
สูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	29 (55.8)	23 (44.2)	52 (36.1)
รวม	49 (34.0)	95 (66.0)	144 (100.0)

$$\text{ค่าสถิติ } X^2 = 17.13801^*$$

$$\text{ระดับนัยสำคัญ} = 0.00003^*$$

$$* = \text{มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น} = 0.05$$

3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินทุนกับการใช้สารป้องกัน
กำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย จากการศึกษาพบว่าแหล่งเงินทุนมีความ
สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่
อย่างถูกต้องปลอดภัยที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ตามตารางที่ 18 กล่าวได้ว่าเกษตรกรที่
ได้กู้ยืมเงินมาจากแหล่งอื่นมาใช้ในการลงทุนจะมีการปฏิบัติในการใช้สารป้องกันกำจัด
ศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย มากกว่าเกษตรกรที่ใช้เงินส่วนตัวลงทุน เนื่องจาก
เกษตรกรที่กู้เงินมาลงทุนมีความระมัดระวังในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่
อย่างถูกต้องปลอดภัย เพื่อให้เกิดการประหยัดและเพื่อลดต้นทุนให้ได้มากที่สุด

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเงินทุนกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่

แหล่งเงินทุน	การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย		
	ถูกต้องน้อย	ถูกต้องมาก	รวม
กู้ยืม	12 (17.6)	56 (82.4)	68 (47.2)
ใช้ทุนส่วนตัว	37 (48.7)	39 (51.3)	76 (52.8)
รวม	49 (34.0)	95 (66.0)	144 (100.0)

ค่าสถิติ $X^2 = 15.40029^*$ ระดับนัยสำคัญ = 0.00009*

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น = 0.05

4. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยการใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ได้แก่ อายุ รายได้รวม พื้นที่เพาะปลูก สตรอเบอรี่ ประสบการณ์ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ ความรู้ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการ ใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย แหล่งรับข่าวสาร และการพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพื่อรับรู้คำแนะนำในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย ปรากฏผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ อย่างถูกต้องปลอดภัย	
- อายุ	0.0383
- รายได้รวม	0.2200*
- พื้นที่เพาะปลูก	0.1946*
- ประสบการณ์ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู สตรอเบอรี่	0.1525
- แหล่งรับข่าวสาร	- 0.1952*
- การพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	0.2980*
- ความรู้ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ อย่างถูกต้องปลอดภัย	0.4453*
- ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู สตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย	- 0.5203*

จากตารางที่ 19 พบว่าตัวแปรอิสระได้แก่ รายได้รวม ขนาดพื้นที่เพาะปลูกสตรอเบอรี่ การพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และความรู้ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และพบว่าข้อมูลด้านแหล่งรับข่าวสารและความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยมีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับอายุและประสบการณ์ในการใช้สารป้องกัน

กำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

จากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรด้านรายได้รวม ขนาดพื้นที่เพาะปลูกสตรอเบอรี่ การพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และระดับความรู้ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยมีอิทธิพลโดยตรงต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย กล่าวคือ เกษตรกรที่มีรายได้รวมจากการขายผลผลิตมากมีการปฏิบัติได้ถูกต้องเช่นเดียวกับขนาดพื้นที่ปลูกสตรอเบอรี่ เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ปลูกมาก การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยก็มีมากด้วย ในส่วนของการพบปะกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรถ้าเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่มีโอกาสพบปะกับเจ้าหน้าที่ เพื่อขอคำแนะนำในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่จำนวนบ่อยครั้งจะทำให้เกษตรกรสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ถูกต้องมากขึ้น และด้านของระดับความรู้เกี่ยวกับข้อมูลในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่าเกษตรกรที่มีความรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยมาก จะสามารถใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยมากด้วย

ส่วนกรณีผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย และข้อมูลแหล่งข่าวสารที่เกษตรกรได้รับเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยแสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของเกษตรกรมีอิทธิพลตรงข้ามกับการปฏิบัติใน การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ กล่าวคือ เกษตรกรที่มีความคิดเห็นที่ดีต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย แต่มีการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างไม่ถูกต้องและปลอดภัย เพราะแม้เกษตรกรจะเห็นด้วยกับวิธีการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย แต่มักจะไม่ปฏิบัติตามเพราะคิดว่าการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรู

สตรีอเบอร์รี่อย่างถูกต้องและปลอดภัยเห็นผลช้าไม่ทันต่อสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช ซึ่งเกษตรกรกลัวผลผลิตจะเสียหาย สูญเสียรายได้ เช่นเดียวกับแหล่งรับข่าวสารที่เกษตรกรได้รับเกี่ยวกับข้อมูลการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรีอเบอร์รี่ กล่าวคือเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรีอเบอร์รี่ จากหลาย ๆ แหล่งข่าวสาร ทำให้เกษตรกรมีการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรีอเบอร์รี่อย่างไม่ถูกต้อง เนื่องจากการรับข่าวสารวิชาการจากหลาย ๆ แหล่งที่มีความแตกต่างกัน ทำให้เกษตรกรสับสนไม่รู้จะเชื่อถือแหล่งข้อมูลใดดีเกษตรกรบางรายนำเอาวิธีการใช้สารเคมีจากแหล่งต่าง ๆ มารวมกันปฏิบัติ ทำให้การใช้สารบางครั้งเกินความจำเป็น และที่สำคัญแหล่งข้อมูลที่เป็นร้านขายสารเคมีมักจะมีความต้องการขายสารเคมีให้ได้ปริมาณมาก ๆ จึงโฆษณาให้เกษตรกรซื้อสารเคมีหลาย ๆ ชนิดไปใช้รวมกัน จึงทำให้เกษตรกรใช้สารอย่างไม่ถูกต้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอายุและประสบการณ์ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรีอเบอร์รี่ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรีอเบอร์รี่อย่างถูกต้องปลอดภัย แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกันมีการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรีอเบอร์รี่ที่คล้ายกัน เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่เลียนแบบจากแหล่งใกล้เคียง โดยเฉพาะเพื่อนบ้านและในด้านประสบการณ์ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรีอเบอร์รี่เช่นกัน ไม่มีผลต่อการใช้สารเนื่องจากเกษตรกรยึดถือปฏิบัติมาแต่เดิมเป็นหลักตามความเคยชินไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรีอเบอร์รี่มานานเท่าไรก็ตาม

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค

จากการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกสตอเบอร์รี่ตามกลุ่มตัวอย่างในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตอเบอร์รี่อย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่าเกษตรกรมีปัญหาในการปฏิบัติดังนี้

1. ปัญหาในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตอเบอร์รี่ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 52.8 มีปัญหาในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตอเบอร์รี่ ปัญหาที่พบบากที่สุด คือสารที่มีประสิทธิภาพสูงมีราคาแพงถึงร้อยละ 75 ของปัญหาที่เกษตรกรพบ รองลงมา คือสารบางตัวหาซื้อไม่ได้ในท้องถิ่น ร้อยละ 57.9 ไม่รู้ว่าจะเลือกใช้สารเคมีให้ตรงกับชนิดโรคแมลง ร้อยละ 25.0 และปัญหาในการเลือกใช้สารที่เกษตรกรพบน้อยที่สุดคือ ขาดแหล่งความรู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้อง เพียงร้อยละ 21.1 (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 แสดงข้อมูลเกษตรกรที่มีปัญหาอุปสรรคในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตอเบอร์รี่

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีปัญหา	76	52.8
- สารที่มีประสิทธิภาพสูงมีราคาแพง	57	75.0
- สารบางตัวหาซื้อไม่ได้ในท้องถิ่น	44	57.9
- ไม่รู้ว่าจะเลือกใช้สารเคมีให้ตรงกับชนิดโรคแมลง	19	25.0
- ขาดแหล่งความรู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้อง	16	21.1

2. ปัญหาในขณะฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ ในการสวมใส่สิ่งป้องกันจากละอองสารเคมี พบว่าเกษตรกรมีปัญหาร้อยละ 17.4 โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่เกษตรกรมีคือร้อนอึดอัด และไม่มีอุปกรณ์ในการสวมใส่ (ไม่รู้แหล่งขาย) และส่วนน้อยที่ไม่อยากสวมใส่สิ่งป้องกันเพราะปฏิบัติงานไม่สะดวก (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลเกษตรกรที่มีปัญหาในการสวมใส่สิ่งป้องกันละอองสารเคมี ขณะฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีปัญหา	25	17.4
- ร้อนและอึดอัด ไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน	21	84.0
- ไม่มีอุปกรณ์ในการสวมใส่ (ไม่รู้แหล่งขาย)	21	84.0
- ไม่อยากสวมใส่สิ่งป้องกันเพราะปฏิบัติงานไม่สะดวก	8	32.0

* เกษตรกรตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3. ปัญหาในการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 22.9 มีปัญหาเกี่ยวกับไม่มีความรู้ในเรื่องสารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย ร้อยละ 12.5 มีปัญหาอ่านฉลากคำแนะนำไม่เข้าใจและเกษตรกรส่วนน้อย ร้อยละ 11.1 มีปัญหาขาดเจ้าหน้าที่มาให้คำแนะนำในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 แสดงข้อมูลเกษตรกรมีปัญหาในการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีความรู้ในเรื่องการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง	33	22.9
อ่านฉลากคำแนะนำไม่เข้าใจ	18	12.5
ขาดเจ้าหน้าที่มาให้คำแนะนำในการใช้สาร	16	11.1

* เกษตรกรตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.ปัญหาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตจำหน่ายหลังฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.4 เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนกำหนดเวลา เพราะกลัวผลผลิตจะเสียหายเนื่องจากโรคแมลงรบกวน รองลงมาร้อยละ 35.4 เกษตรกรไม่ทราบว่าจะเว้นระยะเวลาที่วันหลังฉีดพ่นจึงจะปลอดภัยและเกษตรกรส่วนน้อย เพียงร้อยละ 13.2 ที่ไม่มีปัญหา สามารถเว้นระยะเวลาเก็บได้ตามคำแนะนำ (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แสดงข้อมูลเกษตรกรเกี่ยวกับปัญหาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตจำหน่ายหลังฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- จำเป็นต้องเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนกำหนด เพราะกลัวผลผลิตจะเสียหายเนื่องจากโรคแมลงรบกวน	74	51.4
- ไม่ทราบว่าเว้นระยะเวลาที่วันหลังฉีดพ่นจึงจะปลอดภัย	51	35.4
- ไม่มีปัญหา สามารถเว้นระยะเวลาเก็บได้ตามคำแนะนำ	19	13.2
รวม	144	100

5. ปัญหาในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่บ่อย ๆ ก่อให้เกิดปัญหาอะไรบ้าง พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 81.2 คิดว่าปัญหาในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่บ่อย ๆ ก่อให้เกิดต้นทุนการผลิตสูง รองลงมาร้อยละ 50 เกษตรกรคิดว่าการใช้สารเคมีบ่อย ๆ เป็นอันตรายต่อตัวเกษตรกรร้อยละ 18.0 คิดว่าการใช้สารเคมีบ่อย ๆ ก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อม และเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 11.8 คิดว่าการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่บ่อย ๆ ทำให้พืชตกค้างในผลผลิตมาก (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 แสดงข้อมูลปัญหาในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอร์รี่บ่อย ๆ ของเกษตรกร

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้นทุนการผลิตสูง	117	81.3
เป็นอันตรายต่อตัวเกษตรกร	72	50.0
ก่อก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อม	26	18.1
มีพืชตกค้างในผลผลิต	17	11.8

* เกษตรกรตอบได้มากกว่า 1 ข้อ